

NOTA DE PREMSA

Perspectives Internacionals d'Educació: PISA 2012 i Equitat educativa

Dimarts 10 de desembre de 2013 a les 18.30h, al Cercle d'Economia de Barcelona (carrer Provença, 298), la Fundació Jaume Bofill i la Direcció d'Educació de l'OCDE presentaran "PISA 2012 i Equitat educativa" a partir dels resultats de l'edició de 2012 del "Programme for International Student Assessment" (PISA).

Intervindran: **Pablo Zoido**, analista de polítiques educatives al Directorat d'Educació de l'OCDE i un dels responsables de l'elaboració de l'informe, **Joan Mateo**, president del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu i secretari de Polítiques Educatives del Departament d'Ensenyament de la Generalitat i **Xavier Bonal**, sociòleg i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Com es pot millorar el nivell de competències dels estudiants catalans de 15 anys? Quines polítiques són eficaces per reduir les diferències de resultats entre l'alumnat nadiu i d'origen immigrant? Quines estratègies poden resultar més adequades per formar millor els joves catalans? Són compatibles l'excel·lència i l'equitat? Què podem aprendre dels sistemes educatius que tenen millors resultats?

Per a qualsevol consulta o entrevistes amb els ponents, contacteu amb Ismael Palacín, director de la Fundació Jaume Bofill, al 620 587 300.

Valoració inicial dels resultats de l'informe PISA 2012 a Catalunya

L'estudi PISA (*Programme for International Student Assessment*) és una avaluació internacional promoguda per l'OCDE on s'avaluen les competències de l'alumnat de 15 anys en tres àmbits específics: les matemàtiques, la lectura i les ciències. Les proves realitzades van més enllà d'avaluar el grau d'assoliment del currículum i pretenen conèixer la capacitat dels alumnes per posar en pràctica els continguts escolars a situacions de la vida quotidiana.

Els resultats més destacables pel cas de Catalunya són:

- **Catalunya manté estables els resultats en matemàtiques i lectura, però s'observa un lleuger descens en el cas de les ciències.** Catalunya obté 493 punts en matemàtiques, molt a prop de la mitjana de l'OCDE (494), i 9 punts per sobre la mitjana espanyola (484). En el cas de la comprensió lectora, Catalunya, amb 501 punts, se situa per sobre la mitjana de l'OCDE (496) i del conjunt d'Espanya (488). En ciències els alumnes catalans

obtenen 492, puntuació per sota la mitjana espanyola (496) i per sota el conjunt de països de l'OCDE (501).

- **1 de cada 5 alumnes catalans tenen un baix nivell de competències.** El 20% dels alumnes catalans no assoleixen les competències en matemàtiques considerades mínimes. Això situa Catalunya a prop la mitjana de l'OCDE (23%), però lluny de l'objectiu europeu pel 2020, situat al 10%.
- **L'excel·lència continua sent una assignatura pendent pel sistema educatiu català.** Només el 8,7% de l'alumnat català assoleix nivells en matemàtiques considerats d'excel·lència, per sota la mitjana de l'OCDE (12,6%) i lluny de països com Corea i Japó, que se situen per sobre del 20%.
- **Les noies obtenen resultats inferiors als dels nois en competència matemàtica.** Catalunya presenta 22 punts de diferència a favor dels nois, sent aquestes les més elevades de totes les comunitats autònomes avaluades i també per sobre de la mitjana de la OCDE.
- **L'alumnat d'origen immigrat obté resultats inferiors als dels seus companys autòctons.** A Catalunya, aquestes diferències són de 71,5 punts, més de dues vegades superiors que a la mitjana dels països de la OCDE, situada en 31,3 punts.
- **La repetició es mostra com una estratègia poc efectiva per la millora dels resultats i és molt costosa.** Catalunya, tot i que es situa per sota de la mitjana espanyola, taxes de repetició molt superiors a la resta de països de l'OCDE. Els resultats de PISA 2012 mostren com aquesta mesura no esdevé eficaç per a la millora de la qualitat educativa ni per la millora de l'equitat dels sistemes educatius. L'elevat nivell de recursos que requereixen les altes taxes de repetició es podrien destinar a l'atenció individualitzada i a la detecció de necessitats específiques en edats primerenques, estratègies que s'han mostrar molt més efectives per millorar el nivell educatiu i reduir les desigualtats.

Davant d'aquests resultats, des de la Fundació Jaume Bofill volem destacar:

- **Els resultats obtinguts pels alumnes catalans són similars a d'altres països desenvolupats.** Lluny de visions pessimistes i els missatges interessats referits a la mediocritat dels resultats del sistema educatiu català, i tot i que el nivell de rendiment dels alumnes catalans té un ampli marge de millora, els resultats de Catalunya són propers a la mitjana de la OCDE. L'estudi PISA pot aportar claus per a la millora educativa a Catalunya, però cal defugir d'anàlisis simplistes basades únicament en la posició dins d'un rànquing i promoure la reflexió contextualitzada entre tots els actors del sistema educatiu.
- **El sistema educatiu català ha de garantir un nivell mínim de competències per a tots els alumnes.** Calen estratègies decidides per reduir el percentatge d'alumnes que es situa en nivells baixos de

rendiment i assegurar que tots els estudiants assoleixen les competències bàsiques. Com han mostrat diversos estudis, el baix nivell de rendiment a PISA està estretament associat al fracàs escolar i a la probabilitat d'abandonar prematurament els estudis. En aquest sentit, cal potenciar l'efecte compensatori del sistema educatiu sobre les desigualtats educatives.

- **Aprofundir en la comprensivitat del sistema educatiu és la via per a la millora dels resultats de Catalunya.** L'informe PISA mostra com els països amb millors resultats són aquells que combinen bons nivells de rendiment amb alts nivells d'equitat. Per tant, un cop més es demostra que la millora de la qualitat dels sistemes educatius no és incompatible amb la millora de l'equitat. L'informe també mostra que estratègies com la repetició, la diferenciació primerenca dels estudiants en itineraris educatius o l'agrupació per nivells van en detriment tant dels bons resultats com de l'equitat dels sistemes educatius. Tot i que l'actual model educatiu català té molt camí a recórrer en l'àmbit de la comprensivitat, la reforma educativa aprovada pel govern espanyol ens allunya encara més d'aquest objectiu.
- **No existeix una relació entre el percentatge d'estudiants d'origen immigrant i la puntuació mitjana d'un sistema educatiu,** com han demostrat les diferents edicions de l'avaluació PISA. El percentatge d'alumnat d'origen immigrant no es mostra com un factor explicatiu de la nota mitjana que obtenen els diferents sistemes educatius avaluats, tant des del punt de vista de la comparació internacional com entre comunitats autònomes. Tot i que la presència d'alumnat d'origen immigrant suposa un repte per qualsevol sistema educatiu, els resultats de l'estudi PISA han demostrat com alguns països i comunitats autònomes han estat capaços de implementar polítiques que permeten la gestió eficaç de la diversitat dins dels seus centres derivada immigració.